

ACC. N.R. M. 12939:1-9.

FOLKLIVS-
ARKIVET
LUND

Landskap: *Blekinge* Upptecknare: *A. O. Lundberg, Mårserum*
Härad: *Brälsne* Berättare: *" " " "*
Socken: *Brjd* Berättarens yrke: *f. d. stenhuggare/förman*
Uppteckningsår: *1953* Född år *1875* i *Ronneby landsf.*

Det späda barnets klädsel och vård.

s. 1-9. LUF 97.

Det späda barnets klädsel och vård.

En fullständig spädbarns-utstyrelse bestod av en
skjorta (pinka) tröja, mantel, lylja, rumpslappa, binda,
(list) mössa och hakslappa. att hakslappen kunde
utslutas den första och andra månaden, navelbinden
är också nödvändig, i vanliga fall förfärdigades
flera slag av varje sort.

Materialen var flakalt, lätjt och domestik allt-
sammans vitt sånär som manteln och listen som
kunde va lite kullört, åtminstone till vardags.
Så de skulle linda (svepa) barnet sattes först skjortan
(pinkan) på så lades först manteln sedan lyljan.
Så rumpslappen i knäet, sedan barnet, så börjades
med rumpslappen svepas om skärten sedan lyljan
därefter manteln, så började man sno om listen
med början vid fötterna och fortsätta till huvudet
Så armarna skulle också svepas ner åtminstone
de två första månaderna, de tredje del va kurt så.

Suf 97

1

någon skillnad i klädseln var det inte endast då de skulle vara något fint så mössan ställdes ty kändes i pojkaras va röda o flickoras blå i övrigt va klädseln lika. Na lite skillnad på klädseln då de skulle leka var det åtminstone skulle den fina mössan på.

Numera är ingen liknelse vis a vis småbarns klädsel mot förr, ingenting är sig likt allt gammalt är försvunnit och helt nytt är tillkommit, vem som införde nymodigheterna är svårt att säga, säkert är det kommit från städerna och barnlärdshusen, och vad den består av o hur den ser ut har vi säkert lika god o lättis reda på ännå. Då ja endast talar om hurså va o hur de sågde det på 1800-talet.

Dopdräkten märktes inte med barnets namn därför både pojkar o flickor kunde ha den. Benlänades vi. Nei småbarns kläderna gömdes från den ene till den andre. Dopdräkten en enda sammanhängande klänning av mycke fin stoff som näst utgjordes

av spits, så va den minst tretio eller fyrtio cm.
längre än den övriga soopen. Däpklädningen
sattes utanpå den övriga påklädnaden, även mössan.
Spädbarnsdräkten utleyfdes inte förr än 5-6 måna-
der gått, då fick de en slän som de kallade
rock, denna rock fick de ha ett par år innan
den utbyttes med byxor, eller en riktig klänning.
Så väl småbarnsdräkten som däpklädningen
är bortkomna hemma, så någon fotografiering
av dessa plagg går inte att få.

Skovelsträngen förleand med en bindre, som först
var försedd med en liten lapp med någon slags halv
pet i ändarna av bindeln var kändelband gjäts,
varmed de kunde binda fast den.

Större komplikationer med läkningen var sällsynta. Den första tiden kadades barnet var morgon o till då en månad gott en gång om dagen, alltid i lagom tjurigt vatten.

3.

utan någon slags rengöringsmedel.
Rödnader förhindrades med smörning med talt,
Potatismjöl. eller maskmjöl. Barnet vägs med
en vanlig skålpundts viktman. Barnet låg i de
flärta fallen hos modern, men också i en vagg
eller i en bädd på ett par stolar jämte sängen
Att barn lågs ihjäl av modern har ja aldrig hört,
men barn som bevärts i sin egen bägg har ja hört
flera. Två slag av vagnar har ja sett, till vagnar
och vagnar med hjänglor som var mera allmän.
Barnets särpafatts tillreddes med madrass lakan
läcke eller filt o kuddar. Någon hade ojd duk ovanpå
lakanat. Mågot bestämt här barnet skulle ligga
va då inte, när de ofta måste vrida då, först
på den ena så på den andra sidan, vilket kunde
hända flera gånger på en timma, Vagnen stäl-
des på dagen i närheten av en soffa eller en annan
plats där modern kunde söta till den medan hon

skötte sitt handarbete. På natten ställdes vagnen
jämte modrens säng. Man lade en långpucka eller
något annat mjukt på väggjänglarna så barnet
inte skadade sig om de skulle ramla ut.

När på skyddsmät hadde dom inte i stället påläse-
rade de en duk eller något annat lätt som en bit
av en gardin över barnet så att inte flugor o andra
insäktar kunde skada barnet. Vagnen va barnets
sovplats i allmänhet, till barnmorskan eller storken
kom med en annan. Digivningen dia eller (fatta)
dibarnet kallades fattabarn. Barnet fick sitt
första mät så fort de va väl omköst. Många barn
har allredz diat (fatta) då fick de en fattedplaska
eller dinapp. Sen allredz första mjölk som kom av
brösten va rå, varför barnen allredz fick de första
som kom. Om de blev mjölkstockning eller köld
försökte dom att laka barnet själva.

5 För att få mycket mjölk skulle de dricka mycket

Om mjölken pinade va ingenting att pröva.
Sick modren förmycke mjölk tömdes bröstet för hand
ofta rammjölken av sig själv, den överflödiga mjölken
användes inte. Om modersmjölken inte räckte till
kokades tunn vetemjölsvälling som barnet fick
mellan bröstmålen. Modersmjölken ansågs vara
både bättre och passligare för barnet än kamjolk.
När modren sjuk vågade hon inte låta barnet dra
då hon va rädd att barnet då skulle bli sjuk.
Barnet fick bröstet på dagen så fort då började bli
otåligt, lika så på natten.

Barnet drade i allmenhet sth år, många drade mycke
längre. Det ansågs både skamligt och opassande att
låta barn dra (spatta) så länge, ej hålles blev de
starkare utan förr telenare. Barn som blev vanda
äls tidigt blev mycke kraftigare.

6 Suvänjningen gick i allmenhet mycke bra, i de
flärsta fallen stoppade modren förel i barnen

några lade tobackskladd eller smör på värtarna, på detta
sätt blev barnet rädd för både brösten o barnen.
För husdjuren användes inte sådana konster, de spöt
da djuren fick nöja sig med några slag på nosen
avmodern. Det har hänt att använde barn kunnat
efter en tid fått börja dia, sådana barn ansågs vara
riktiga olycksbarn, en sådan person skulle vara
olycklig, att möta om man skulle förlaga sig
lägga vidkielt. Många barn är uppfödda utan moders
mjölk, då med flaskor o napp som tillgjikt så att de
hätte en gummynapp på en liten flaskhals, men
också en konstgjord flaskinrättning med slang,
glasrör o gummynapp, att mjölken späddes ut med
vatten den första tiden den ansågs för kraftig.
Då barnet blivit o sju månader började modern
lugga till barnet, hållde så på någon tid tills
barnet själv kunde lugga. De vanligaste sjuk-
domarna kan ja inte räkna upp.

Om ett barn skrek mycket vid viss tid såsom
på natten, då kallades det för fjönsterrskri, då måtte
laga barnet genom ett fjönster, vilket tillzjick sig
att en person fick lämna ut barnet till en annan,
den skulle gå runt huset tre gånger men varje
gång lämna in barnet genom fjönster, då samme
person fick laga emot barnet på nytt tills frengäng
proseduren var överbläddad. (rena inbillning).

Dregling försigår nog bland flästa barnen det
antägs inte som någon sjukdom, det går bara
så smärningom. Att läsa barn hålla sig tyst är
svårt men mycket hjälper om de ofta har utöfning
på nattkärl. Byselsättningen med ett barn är
mycket varierande, som som är gnällig och kink-
ig är mycket brötsamma att sköta, då då inte
jälper att vagg, samt sjunga vaggvisor såsom
dessa nanna lilla barn mor hon sitter i myrte garn
far han slår på laggen bröster grynna korn. m. m. m. m.

9 Trästenapen användes också. Allt barnet fick komma ut i friska luften va en galskap åt minstone inte då förla halvåret, då aldrig på vintern. Först då barnet kunde sitta själv, drojde då inte länge för än då började krypa omkring på golvet, då fick man nog se till att de inte välte något föremål på sig, såsom en stol eller ett litet bord eller dylikt. Då barnet skulle börja lära gå tog man då under armarna så började man gå på pått och då lera, några andra gästol- ar än en vanlig stol behövdes inte, den gjorde barnet framför sig. De barn som gick tidigt var alltid mera försigtiga. Smeknamn förkom såsom Kärsting (Katta) Karing (Kaja) Mathilda (Tilla) Jäns (Jösse) o.s.v. Skötseln av barnet likkom modern eller mormodern. De utom äktenskapliga barnen som modern eller hennes släktinga inte kunde ta hand om, hände ofta att barnlös förmögna tog hand om